

Balaton Fejlesztési Tanács
2025. szeptember 19-i ülésének jegyzőkönyve

Készült: A Siófoki Közös Önkormányzati Hivatal Balaton-termében 2025. szeptember 19-én a Balaton Fejlesztési Tanács ülésén

Jelenlévők: A mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: 10 óra 07 perckor az ülést megnyitja, köszönti a megjelenteket.

Tájékoztatja a Tanácsot, hogy az előző ülésén elfogadott SZMSZ módosítás a Tanács szavazati és tanácskozási jogos taglistáját érintette. Az Energiaügyi Minisztérium részéről a környezetvédelemért, valamint a vízgazdálkodásért és vízvédelemért felelősségi körökben külön-külön kerültek tagok kijelölésre.

- A vízgazdálkodásért, vízvédelemért felelősségi körében Miniszter úr V. Németh Zsolt vízgazdálkodásért felelős államtitkár urat tagnak, valamint Rentz Tamás vízgazdálkodásért felelős helyettes államtitkár urat póttagnak jelölte, aki korábban is tagja volt a Tanácsnak és jelenleg az ülésen részt vesz.
- A környezetvédelemért való felelősségi körében Miniszter úr Raisz Anikó környezetügyért felelős államtitkár asszonyt – aki korábban is tagja volt a Tanácsnak – tagnak, valamint dr. Orbán Hunor főosztályvezető urat póttagnak jelölte, aki az ülésen részt vesz.

Megadja a szót az új tagoknak a bemutatkozásra.

Dr. Orbán Hunor főosztályvezető környezetvédelemért felelős miniszter képviselőjében: Köszönti a jelenlévőket. Elmondja, hogy az Energiaügyi Minisztérium Környezetmegőrzési Főosztályát vezeti, és a környezetvédelmi engedélyezési terület tartozik hozzá; levegőminőség védelem, zajvédelem, illetve környezeti hatásvizsgálatok. Dr. Raisz Anikó államtitkár asszony helyettesítőjeként ő a póttag. Örül, hogy csatlakozhat a munkához.

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: A Tanács új tanácskozási joggal részt vevő tagja a Balatoni Főépítész, a Balatoni Főtájépítész, valamint a VisitBalaton365 Nonprofit Kft. Az ülésen részt vesz Lengl Zoltán Balatoni főépítész és dr. Borbély Sarolt Balatoni Főtájépítész. Bemutatkozásukra az első napirendi pont keretében kerül sor.

Ezután megállapítja, hogy a Tanács határozatképes, 16 szavazati joggal rendelkező tagból 11 fő megjelent.

Jegyzőkönyvvezetőnek Csákváriné Joó Zsuzsannát, jegyzőkönyv hitelesítőkné Polgárdy Imre és Szép Lajos urakat javasolja.

Szavazás: A Tanács 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadja jegyzőkönyvvezetőnek: Csákváriné Joó Zsuzsannát, jegyzőkönyv hitelesítőkné: Polgárdy Imrét és Szép Lajost.

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: A napirendek elfogadása következik.

Meghívóban kiküldött napirendi pontok elfogadása az alábbi módosítással:

- Javasolja a 4. napirendi pont – „Tájékoztató a Balatoni Limnológiai Kutatóintézet tevékenységéről, kutatási eredményeiről” napirend levételét, mivel Vasas Gábor igazgató úr csütörtökön jelezte, hogy az ülésen betegsége miatt nem tud részt venni, de egy későbbi alkalommal szívesen megtartja az előadását.

Továbbá a napirendhez kapcsolódóan tájékoztatja a Tanácsot, hogy a februárban elfogadott munkatervnek megfelelően a mai ülésen, a 2. napirend keretében szerepelne a Balaton térség természetvédelmét érintő kérdésekről, tervezett és megvalósult projektekről szóló tájékoztató is, azonban az előadások száma miatt ez a napirend a decemberi ülésre került át.

Mivel a napirenddel kapcsolatban nincs további javaslat, így kéri, hogy a napirendet a fenti módosítással fogadja el a Tanács:

Napirend

1. Tájékoztató a Balaton fejlesztéséhez kapcsolódó kormányzati feladatok előrehaladásáról és a szükséges intézkedésekről
Előterjesztő: felkérés alapján az érintett minisztériumok, kormányzati szervek, Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség
2. Tájékoztató a Balaton térség vízgazdálkodását érintő kérdésekről, tervezett és megvalósult fejlesztésekről
Előterjesztő: Energiaügyi Minisztérium, Országos Vízügyi Főigazgatóság
3. Tájékoztató a Balaton régió ivóvízellátásáról, a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. Balaton Kiemelt Térségben végzett feladatairól, a tervezett fejlesztésekről
Előterjesztő: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
4. Előterjesztés a Balaton Fejlesztési Tanács 2025. évi térségfejlesztési forrása felhasználásáról (közbiztonság keret)
Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség
5. Előterjesztés a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló „Smart Tour” elnevezésű nemzetközi projekt előrehaladásáról
Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség
6. Előterjesztés a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló CHERRY nemzetközi projekt keretében megfogalmazott javaslatokról
Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség
7. Előterjesztés a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló CORE nemzetközi projekt keretében megfogalmazott javaslatokról
Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség
8. Előterjesztés a Balaton Fejlesztési Tanács Elnöki határozatainak elfogadásáról
Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Szavazás: A napirend 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadásra kerül.

1. napirend

Tájékoztató a Balaton fejlesztéséhez kapcsolódó kormányzati feladatok előrehaladásáról és a szükséges intézkedésekről – szóbeli előterjesztés

Előterjesztő: Agrárminisztérium, Építési és Közlekedési Minisztérium,

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: A napirend keretében 3 témát szeretnének tárgyalni:

- az Agrárminisztérium tájékoztatója a Balaton fejlesztéséhez kapcsolódó kormányzati feladatok előrehaladásáról, benne a Közös Agrárpolitika célkitűzései, végrehajtásának időarányos eredményei,
- Lengl Zoltán Balatoni főépítész bemutatkozása, a Balatoni Főépítési Főosztály tevékenységének, terveinek bemutatása,
- dr. Borbély Sarolt Balatoni főtájépítész bemutatkozása, a Balatoni Főtájépítész tevékenységének, terveinek bemutatása.

Szóbeli előterjesztések következnek:

Polai László az Agrárminisztérium Fejlesztéspolitikai Főosztály főosztályvezető,

Lengl Zoltán Balatoni főépítész, valamint

dr. Borbély Sarolt Balatoni főtájépítész részéről.

Először megadja a szót Polai László főosztályvezető úrnak.

Polai László főosztályvezető – Agrárminisztérium: Viski József államtitkár úr helyett van itt, aki egyéb elfoglaltsága miatt nem tudott eljönni az ülésre, és felkérte, hogy röviden adjon tájékoztatást, mutassa be az agrártámogatásokkal kapcsolatos aktuális helyzetet, kihegyezve a Balaton Fejlesztési Tanáccsal kapcsolatos eredményekre.

A következő ppt-n lesz látható, amit el szeretne mondani.

Az agrártámogatások kapcsán néhány eredmény bemutatására lesz lehetősége. A keretről annyit elmond, hogy 2014-2015 környékén elkezdődött a Vidékfejlesztési Program végrehajtása, ami az idei évben zárul, igazodva az uniós programozási ciklusokhoz. A 2023-as évtől átléptek az új programozási időszakba, és a KAP Stratégiai Terv jelenti azt a keretprogramot, ami alapján jelenleg az agrártámogatások Magyarországon zajlanak. A Vidékfejlesztési Program (VP) még itt van, bár intézményrendszer szempontjából lassan elkészülnek tőle, de a fejlesztések még nagyon aktuálisak, sok projekt ezekben a napokban zárul, ez így van a Balaton környékén nyertes projektek esetében is. Ezek a fejlesztések a következő években fogják gyarapítani a mikro- vagy makrokörnyezetüket. Azonban a támogatási intézményi rendszer szemszögéből nézve, az új program jelenti azt, amivel a következő években dolgoznak, ez pedig a KAP Stratégiai Terv, ezt két évvel ezelőtt elfogadta az Európai Bizottság.

Nagyon röviden elmondja a Vidékfejlesztési Program eredményeit. Amint már említette, ez az idei évvel lezárul. Még ez az a hónap, amikor a nyertes projektek kapcsán várják a záró kifizetési kérelmeknek a benyújtását, mindenkinek be kell fejeznie a projektjét.

Néhány számmal szemlélteti, hogy milyen grandiózus ez a program és milyen mértékegységekben beszélhetnek. Több mint 110 pályázati felhívást hirdettek meg 2015 óta. Csaknem 400 ezer támogatói döntés született, és kb. 2800 milliárd forint már kifizetésre került a mezőgazdasági termelők, önkormányzatok és egyéb vidéki szereplők számára. Az is fontos, hogy ennek az összegnek kb. 60 százaléka kifejezetten fejlesztést, beruházást finanszírozott.

Ezen belül az állattartó telepek, kertészeti, élelmiszeripari, borászati üzemek, öntözésfejlesztés, egyéb önkormányzati projektek, melyeket támogattak.

A következő dián bemutatja a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (BKÜ) kapcsán támogatott fejlesztésekkel kapcsolatos legfontosabb eredményeket.

Hozzávetőlegesen 1600 – 1700 között van a támogatott kérelmek száma, közel 47 milliárd forint a megítélt támogatás, amiből 40 milliárd forint már kifizetésre került. Amint mondta, az utolsó napokban, hetekben vannak, ez a szám még nőni fog. Csak a BKÜ kapcsán többek között 118 db élelmiszeripari, borászati projekt, 17 db új borszőlő ültetvény telepítés, 76 állattartó telep, 105 kertészeti gépbeszerzés, 91 db önkormányzati külterületi út, 4 db szennyvízkezelési projekt, 17 db helyi piac fejlesztés, valamint több száz LEADER és kisüzemi projekt került támogatásra.

Érdekességgként legyűjtötték településenként a vidékfejlesztési támogatásokat: Balatonlellén 93 db, Balatonbogláron 61 db, stb. Ezek a legtöbb nyertes projekttel büszkélkedhető települések. A legnagyobb már megvalósult beruházások, fejlesztések a Balaton környékén, akik már beadták a záró kifizetési kérelmüket:

Balatonbogláron megvalósult 1,3 milliárd forint támogatással egy húsüzem; egy szarvasmarhatartó telep 0,57 milliárd forint támogatással Hácson. Borászatok kialakítása Balatonedericsen 0,55 milliárd forinttal, Balatonfüreden 0,5 milliárd forinttal, Csopakon 0,5 milliárd forinttal.

Ez a VP már bizonyos értelemben a múlt, de ezek a fejlesztések most lépnek abba a szakaszba, hogy el tudnak kezdeni termelni és a következő években a gazdaság fejlesztéséhez hozzá tudnak járulni.

2023 óta átléptek a következő pályázati időszakba, ez a KAP Stratégiai Terv Program. A tavalyi évtől folyamatosan hirdetik meg az újabb pályázati felhívásokat agrártermelőknek és önkormányzatoknak is, erdőgazdálkodóknak, és egyéb vidéki szereplőknek. Látható, hogy a teljes programnak a nagysága 5650 milliárd forint, ebből az agrárvidék fejlesztési támogatások, melynek zöme beruházásokat, fejlesztéseket támogat, 3153 milliárd forint.

Jelenleg 52 db megjelent pályázati felhívásnál tartanak, de ez a szám nőni fog, még az idén is 6-10 pályázati felhívás fog megjelenni, és ezeknek a felhívásoknak más-más a célja.

A kiírások nagyon népszerűek, sok esetben többszörös a túljelentkezés a meghirdetett kerethez képest. Ezt igyekeznek forrását helyezéssel, forrását csoportosítással támogatni. A cél az, hogy azok a projektek, amik a jogosultságoknak megfelelnek, azok meg is kapják a támogatást és el tudjanak indulni.

A következő ábrán bemutatja a legutóbb megjelent pályázati felhívásokat, ezek közül néhányat emelne ki.

Ezekről tudni kell, hogy jellemzően országos pályázati felhívásokról van szó. A vidékfejlesztési támogatások között nincs helyi egy-egy régióra kiírt pályázat, hanem ezek az ország minden részéről elérhetőek. A programnak van egy LEADER alrésze, ahol a Helyi Akciócsoportok, nyilván a Balaton környékén is, a saját helyi adottságaikhoz mérten hirdettek meg pályázatot a saját felfogásuk és saját céljaiknak megfelelően az adott mikrokörnyezet számára. Ezen kívül az összes pályázati felhívás bárhol elérhető.

Nagyon népszerű a fiatal mezőgazdasági termelőknek szóló támogatás. A legfontosabb hívószó, és központi téma a generációváltás – ez egy kritikus pontja a mezőgazdaságnak. Az elmúlt hetekben jelentek meg a gazdaság átadást támogató pályázati felhívások, ahol a mezőgazdasági termelők arra pályázhatnak, hogy egy idős gazda átadja egy fiatalabbnak a gazdaságát és az üzem továbbvitele megnyugtató módon tudjon rendeződni, ehhez tudnak támogatást adni. Az önkormányzatok számára elérhető a szennyvízkezelési fejlesztéseket

támogató kiírásuk is, ami nyáron jelent meg. Öntözésfejlesztéstől elkezdve, tanyafejlesztésen át, erdészeti felhívásokon keresztül nagyon sok kiírás érhető el jelenleg és a következő hónapokban. Ahogy már mondta, az elkövetkező fél évben még jó pár új támogatás lesz meghirdetve. Azon kívül, hogy még kiírják a pályázati felhívásokat, nagyon fontos megemlíteni, hogy a már meghirdetett kiírásokra tömegesen érkeznek be a kérelmek.

Jelenleg az intézményrendszernek legnagyobb feladata a beérkezett pályázatoknak az elbírálása. Látható a következő dián, hogy a kifejezetten beruházási jellegű felhívásra már több ezer kérelem érkezett be, itt sajnos nem tud a BKÜ-re vonatkozóan adatot adni. A zölddel jelölt rubrikákban nagyon sok esetben megítélt támogatásról van szó. A cél az, hogy a beérkezett kérelmek minél gyorsabban el legyenek bírálva, és a támogatói döntések megszülessenek és a kedvezményezettek megkezdhessék projektjeiket. Az élelmiszeripari üzemek számára meghirdetett kiírások közül több mint 700 db támogatói döntés született az elmúlt néhány hónapban, ez kb. 260 – 270 milliárd forint megítélt támogatást jelent. Állattartó telep, kertészeti üzemek, és egyéb fejlesztések számára is több száz milliárd forintnyi támogatói döntés fog megszületni a következő néhány hónapban, még az idei évben. Az önkormányzatokat érintően a külterületi utak fejlesztését támogató felhívás emelhető ki, ahol közel 1000 db önkormányzati pályázat érkezett be 100 milliárd forint támogatási összegré. Ezekre a kérelmekre a következő hetekben lehet számítani a támogatói döntésekre.

Kaptak egy megkeresést, és erről napirenden túl szeretne röviden beszélni.

Az Agrárkamara tette fel ezt a kérdést, hogy a Balatonszéplaki öntözőrendszer felújításáról lehetne-e valamit tudni?

Ezzel kapcsolatban elmondja, hogy ez Agrárminisztériumhoz tartozik, de ezzel nem az ő Államtitkárságuk foglalkozik. Annyit sikerült megtudnia az illetékes kollégáktól, hogy 2025-ben megtörtént a közbeszerzési eljárás kezdeményezése, itt egy 680 méteres csőszakaszról van szó, illetve egy öntözőrendszer felújításáról. A költségvetési törvény szerint a szükséges forrás rendelkezésre áll, a közbeszerzési eljárás során beérkeztek az érvényes árajánlatok, szeptember 16-án a bíráló bizottsági ülést megtartották és a Bizottság javaslatot tett. Itt 10 napos moratórium van, aminek lejártá után az Agrárminisztérium meg fogja kötni a nyertes vállalkozással a szerződést, ami még idén meg fog történni, és 2026-ban meg tud valósulni a beruházás.

Ha további információra szükség lesz, azt írásban meg tudják tenni.

Lengl Zoltán balatoni főépítész – ÉKM Balatoni Főépítész Főosztály: Május óta az építészetről szóló törvény tette lehetővé, hogy az Építési és Közlekedési Minisztérium (ÉKM) Építészeti Stratégiájáért Felelős Helyettes Államtitkárság keretében a Balatoni Főépítész Főosztály megkezdje működését.

A kivetítőn először egy rövid történeti áttekintést vázol fel. Jelenleg kizárólag balatoni főépítészként működő státusz eddig két alkalommal volt. 1957-től Farkas Tibor látta el ezt a feladatot. Az ő nevéhez és tevékenységéhez fűződik az első balatoni regionális terv elkészítése. Abban az időszakban a tervgazdaság vonatkozásában ez nem volt újdonság, viszont szakmai szempontból mindenképpen ez egy - visszatekintve a mostani korból – nemzetközi szinten elismert dokumentum volt. Ez a most használt területrendezési tervek előképeinek tekinthető.

A következő időszak 2000-2006 közötti, amikor volt önálló balatoni főépítész. Az új Balaton védelméről szóló törvény megjelenése tette lehetővé, hogy önálló státuszként működjön.

2006 után a regionális főépítészek vették át a szerepüket. Ezek nem voltak önállóak, régiós szintre kerülve végezték a feladatukat. 2015 volt a sarokpont, amikor ezek a regionális

főépítési feladatok megyei, vármegyei szintre kerültek delegálásra, így a kormányhivatalok (20 hivatal) látták el az állami főépítészeti feladatokat.

Elmondja a jelenlévőknek, hogy ezt megelőzően 27 évig közigazgatásban dolgozott, 2015-től Zala Vármegyei Kormányhivatal állami főépítészeként tevékenykedett. Tehát van rálátása a Balaton egy szeletére. Ez most kibővült, nagyobb fókusszal kell a feladatot ellátni. Ebben a feladatban az a kihívás leginkább, hogy egy teljesen új arculatot, szervezeti egységet kell létrehozni úgy, hogy az állami főépítészek feladatai mellett továbbra is lehessen működtetni a rendszert. Meg kell találnia azokat a sajátosságokat, amivel tudják segíteni a települési önkormányzatok fejlesztéshez, területrendezéshez kapcsolódó feladatait és az építészeti szemléletformálás is egy ilyen jellegű feladat.

Érdekességgként tette be a következő diát. Ez a Balaton Fejlesztési Tanácsnak a Kiemelt Térségi Programja, mely a térségi kohézió erősítése érdekében kiállt a balatoni főépítési státusz bevezetése mellett.

Amikor elkezdte a munkát, akkor segítségül hívta a mesterséges intelligenciát, hogy mit gondol a balatoni főépítési tevékenységről. Látható, hogy meg kell őrizni a táj értékeit, és alkalmazkodni kell a mai kor kihívásaihoz.

Azonban vannak kifejezett elképzeléseik, hogyan kellene ezeket a feladatokat ellátni, mindenképpen ezt egy területrendezési és építészeti központtá kívánják fejleszteni. Szeretnék elérni, hogy a problémák kezelésében és a problémák felderítésében is legyen szerepük. Ezt kifejezetten holisztikus szemlélettel próbálnák megvalósítani, mindenképpen egy nyitottságot szeretnének kifelé kommunikálni. Elég szövevényes a mostani építési igazgatási terület, talán ebben is lehetne szerepe a főosztályuknak, hogy segítsenek az eligazodásban mind a lakosoknak, ingatlan tulajdonosoknak és a települési vezetőknek. Az eddigi tapasztalatok szerint úgy látja, hogy rendeleti szinten nem lehet minden feladatot megoldani. Mindenképpen szükséges egyfajta szemléletformálás, iránymutatás is, hogy jó folyamatok tudjanak elindulni, úgy érzi ebben is tevékenyen részt tudnak venni.

Államtitkár úr kifejezett kérése volt, hogy ha a munkát elindították, akkor egy szabályozási víziót rakjanak össze az elkövetkező időszakban. Látható a mostani rendszernek az eredményeire támaszkodva egy innovatív megoldással próbálnák még jobban elősegíteni a térség és a tájegységi értékek megmaradását és előtérbe helyezését.

A balatoni főépítész feladatainál elmondja röviden, hogy a települési tervek véleményezésénél, főleg a vízparti tervek vonatkozásában, vízparti területek fókuszában lesznek feladataik. Az új beépítésre szánt területek véleményezésében, illetve az eltérési lehetőségek jóváhagyásában is vannak feladatok. Emellett a 2018-ban elfogadott területrendezési törvény is nevesít balatoni főépítészeti feladatokat – ilyenek az ökológiai folyosóban elhelyezhető építmények, illetve a tómeder övezetre vonatkozó építési tevékenységek, illetve a tómeder övezetre vonatkozó előírások betartása.

Az építészeti oldal erősítése érdekében mindhárom szintű tervtanács munkájába bekapcsolódnak, ez érinti a helyi, a területi és az országos tervtanácsokat, ha BKÜ-t érintő tervet tárgyal. Ezek is olyan feladatok, amik egyedi ügyek vonatkozásában tudják a tájegységi értékeket megjeleníteni, és a tájegységi célokat elősegíteni.

Érdekességként elmondja, hogy 10 járásszékhely szerinti települési önkormányzat van, ahol kötelező tervtanácsot működtetni, illetve van három vármegyei szintű területi tervtanács, ahol érintettség van a BKÜ-ben, és az ő munkájukat is napi szinten fogják támogatni és segíteni.

Nagyon fontos feladatuk a szemléletformálás. Ebben szeretnének képzéseket elindítani, kiadványokat készíteni, annak érdekében, hogy az egységes tájhasználat és célok mentén tudjanak ezek a fejlesztések megvalósulni.

Pár dián mutatja be, melyek a legfőbb építészeti problémák, melyekkel a jövőben foglalkozni kell. A léptékvesztés és az értékrend előtérbe helyezése mindenképpen elsődleges prioritást élvez. A szétterülő települések és a zsugorodó zöldfelületek olyan feladatok, melynek keretjogszabályait az elmúlt időszakban a minisztérium megalkotta, ezeknek az egyedi ügyekben és a végrehajtásában lesz komoly szerepük, hogy ezek az irányelvek meg tudjanak valósulni.

Vannak további elképzeléseik. Szeretnének a képzések és a kiadványok mellett létrehozni egy olyan testületet, ami pártfogói céllal próbálja segíteni a balatoni fejlesztéseket, települési főépítészeket, illetve a települési önkormányzatoknak a munkáját.

Mindenképpen egy közös gondolkodásra szeretné megszólítani a települési önkormányzatokat, ezen belül a települési főépítészeket. Úgy érzi, hogy ez az együttműködés, összekapcsolódás még hiányzik, ebben előrelépésre számít.

A vízparti terv vonatkozásában a főtájépítész asszony sokkal szakavatottabb, erről majd ő fog beszélni.

Joganyag előkészítése sok időt vett igénybe, a végrehajtásában lesz majd a kormányhivataloknak, és nekik is szerepük.

Végül bemutatja, hogy hol lesz az irodájuk. Balatonfüred önkormányzatának köszönhetően egy frekvenciát, méltó helyre sikerült kerülniük. Nagyon jó üzenetnek érzi az épületet abból a szempontból, hogy egyrészt építészetiileg védett értékről tudnak beszélni, illetve elő tudják segíteni a balatoni építészetben, hogy ne csak új épületekben, ne csak zöldmezős beruházásokban gondolkozzanak az építetők, hanem a meglévő értékek felhasználásával, korszerűsítésével, újragondolásával. Ez a fenntartható fejlődés egy záloga lenne, ebben egy előremutatást tudna a Balatoni Főépítészség is felmutatni. Szeretné megköszönni még egyszer az önkormányzat hathatós támogatását, hogy egy ilyen szép és frekvenciát környezetbe fognak kerülni.

Szeretnének nyitott irodát üzemeltetni, mindenki előtt nyitva áll, szeretnének a problémákra megoldást találni.

Bíz benne, hogy sikeresen fogják a céljaikat megvalósítani.

dr. Borbély Sarolt Balatoni főtájépítész – ÉKM Térségi Tervezési Főosztály: Először arról beszélne, hogy mit csinál egy balatoni főtájépítész.

Idén májusban az a megnevezés érte, hogy kinevezték balatoni főtájépítésznek. 20 éve dolgozik a közigazgatásban, mindig a területrendezési tervek előkészítésével foglalkozott, például a BKÜ területrendezési tervével, illetve a vízpart rehabilitációs tanulmánytervek előkészítésében is közreműködött.

A balatoni főtájépítészeti tisztséget a magyar építészetről szóló törvény hozta létre, 2024. október 1-jétől hatályosan. Elnagyoltan felvázolta a feladatait, például klímacélok teljesítése,

települési zöldinfrastruktúra fejlesztése. Ebből egy dolgot emelne ki, az a tény, hogy ez a pozíció létrejött, ez szakmatörténeti jelentőségű, a tájépítészek szerepének erősödését jelzi, ez óriási lépés. A balatoni főépítéssel ellentétben balatoni főtájépítészti tisztség még soha nem létezett korábban.

A törvény kimondja, hogy a balatoni főtájépítész a balatoni főépítész munkáját segíti. Tekintettel arra, hogy a balatoni főépítész feladatai sokkal konkrétabban vannak rögzítve, ezekből az alábbi főtájépítészti feladatokat szűrte le:

- Területrendezési tervek előkészítése
- Településrendezési tervek véleményezése
- Az Országos Építészeti Tervtanács (OÉT) munkájában való részvétel
- Tájépítészek szerepének erősítése
- Szakmai konferenciák

A területrendezési tervek előkészítése

Számukra öröm és siker, hogy elfogadták a vízparti tervet, ami szeptember 26-án lép hatályba. A településeknek egy éven belül kell összhangba hozniuk a helyi építési szabályzatukat a vízparti tervvel, így biztosan lesznek ezzel kapcsolatosan önkormányzati megkeresések a jogértelmezést illetően. A terv elfogadását követően nekilátnak a BKÜ területrendezési tervének, illetve az ország területrendezési tervének átfogó vizsgálatának – ez még gyerekcipőben jár, most kezdik a megalapozó vizsgálatokat.

A településrendezési tervek véleményezése

A balatoni főépítésznek feladata egyrészt az előzetes véleményezési szakaszban van, viszont ez csak a Balaton vízparti területeit érintő települések településrendezési terveinek esetében. A 180 BKÜ település esetében csak a záró szakaszban véleményezi a településrendezési tervét. Sokkal hatékonyabb, ha az előzetes szakaszban is erre sor kerülhet, hiszen nem jó, ha csak az utolsó pillanatban derül ki, hogy valami jogszabállyal ütközik.

Az Országos Építészeti Tervtanács (OÉT) munkájában való részvétel

Ez nagy kihívás szakmailag. Bizonyos terveket, például az 5000 m²-es épületeket, hat lakásnál nagyobb társasházakat, műemlékeket kell az OÉT elé vinni és ez csak akkor valósulhatnak meg, ha átmennek ezen a szűrőn. Nagyon tanulságosak ezek az ülések, és biztos nem fog megvalósulni, de nagyon érdekes kiállítás jöhetne létre azokból a tervekből, amelyek nem mennek át ezen a szűrőn.

Tájépítészek szerepének erősítése

Titkolt vagy nem titkolt cél a tájépítészek szerepének erősítése, illetve a főtájépítészti rendszer létrehozása. Céljuk, hogy 20-30 év múlva – ha nem is minden településen – bizonyos jogállású településeken, vagy lakosságszámú településeken mindenütt kötelező legyen főtájépítészt

alkalmazni. Ennek első lépéseként a Magyar Építész Kamara (MÉK) Táj- és Kertépítészeti Tagozata átnevezte magát Tájépítészeti és Főtájépítészeti Tagozattá.

Szakmai konferenciák

A konferenciákon való részvétel a visszacsatolás miatt nagyon fontos. Így szereznek tudomást különféle anomáliákról, amit próbálnak a szabályozáson keresztül orvosolni.

Ha valaki megkérdezné tőle, hogy mi a víziója a balatoni főtájépítészeti tisztségre vonatkozóan, a válasza az lenne, hogy: „Szeretnék azon munkálkodni, hogy akár 20-30 év múlva is otthon érezzük magunkat ebben a balatoni tájban.”

Kérdések, vélemények, hozzászólások:

Huszár Szilvia – területrendezési szakértő, területi tervező: Sok sikert kíván főtájépítész asszonynak és főépítész úrnak. Örömmel hallotta, hogy a területrendezés, mint szó, megjelenik, ez bizonyára meg lesz csorbítva 2026-tól. Örül, hogy a BKÜ területrendezési tervének is az átfogó vizsgálata elkezdődik. Két kérdése lenne a vízparti tervhez kapcsolódóan: Olyan előírásoknak érvényesítése, érvényesülése, elősegítése érdekében, mint garanciális érvényesítés, ebben fognak-e közreműködni? Gondol itt például arra, hogy a törvény, a vízparti terv is előírja, hogy zöldterületeket csak 10 évig lehet bérbe adni, de annak is a közhasználatát be kell tartani. Mivel a vízparti terv nem tartalmaz se határidőt erre, se szankciót, ezért kérdezi, hogy ezzel foglalkoznak? Vagy például amikor parti sétányt magánterületen jelöl ki a terv, ennek a közhasználatra való alkalmasságát, illetve valós közhasználatát - ezt településrendezési szerződésben kell előírni - ezeknek a megkötése a HÉSZ-ben fog csak megtörténni, vagy erre lesz egy ráhatás a települések felé, hogy igenis ezt érvényesítsék? Az látható, hogy 2004-2006 között a TNM rendeletek szintén kijelölték ezeket a parti sétányokat, de nem igazán valósultak meg magánterületen.

Az Otthon Start Program keretében a 250 lakásos társasházak kiemelt beruházássá fognak alakulni. Ezt a BKÜ-ben nem tartják-e aggályosnak és erre való ráhatás lehetséges, hogy kistépüléseken ne történjen meg? Látja, vannak itt polgármester urak, asszonyok, mi erről a véleményük?

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: A BKÜ a lakosságszámhoz képest jóval kevesebb agrár vidékfejlesztési forrásokhoz jutott, mint ami „megillette volna”, ez biztos a térség adottságából adódik. Nagyjából egész évben 260 ezer állandó lakos van. És ha valósak a számok a rendelkezésre álló források, kifizetések tekintetében, akkor alulreprezentált a BKÜ.

Hosszú távú gondolkodás, de van az állami főépítész rendszer, ami a kormányhivatali rendszeren belül van elhelyezve, és van a balatoni főépítész, ami a BKÜ-re próbál hatást gyakorolni, ez három megyét érint. Strukturálisan valamilyen módon lehetne mégis beilleszteni más módon a balatoni főépítészt, hogy azokkal a jogokkal is rendelkezzen majd, amivel az állami főépítész rendelkezik? Mert egy kicsit kettősnek érzi ezt. Tudja, hogy más a feladat, az egyik egy szolgáltatói, a másik többé-kevésbé hatósági feladat, de ez egy komoly egyszerűsítés lehetne. Ez egy hosszabb távú áttekintést igényel, mert az egyik az egyik minisztérium portfóliójában van, a másik meg a másik minisztérium portfóliójában található.

Kötelező feladat a helyi tervtanácsoknak a létrehozatala. Ennek a finanszírozását, mint kötelező önkormányzati feladat, nem látja, nem találkozott ezzel. Az nagyon fontos, amennyiben tervtanácsokat állítanak fel, az megfelelően finanszírozott legyen, hogy jó szakembereket lehessen megbízni. Nem lehetne valamilyen módon a Balaton tekintetében bizonyos részeknek

a tervtanácsi feladatait a balatoni főépítészséghez delegálni? Egyrészt messzebb legyen a településektől, másrészt itt az a szakmai kompetencia létrehozható, ami sokszor hiányos. Elmondja, hogy az országos tervtanácsokról kifejezetten jó véleményrel van. Anyagok, amik visszajönnek onnan, azok vagy megerősítik a helyi elképzeléseket, vagy nem erősítik meg, és új utakat jelölnek ki.

A főtájépítész asszonyhoz egy kérdés, hogy van-e arra jogi lehetőség, ami szankcionálható, hogy egy polgármester, önkormányzat – eddig a tuják országa voltak, most a ciprusok országai, mert gyorsan nőnek, nagy takarófunkciója van – lombos fa ültetését előírja, és ha ez nem történik meg, akkor azt szankcionálja? Azzal nagyon nehéz mit kezdeni, hogy takarja a panorámát és nem akar az előkertbe fát ültetni.

Válasz:

Polai László főosztályvezető – Agrárminisztérium: Nem készült azzal, hogy arányaiban a BKÜ térség alulreprezentált-e vagy sem. Lehet, hogy a számok ezt mutatják, hogy 40-50 milliárd forint támogatásról van szó. Itt agrártámogatásról van szó, a program legnagyobb része: kertészeti, állattartó, szántóföldi, zöld környezeti támogatások. Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar, Nyírség, kérelemszámban, összességében is a programjuk legnagyobb része ezekben a régiókban mutatkozik. Ilyen értelemben összességében lehet, hogy hatása ez, de számban már nem, mert vannak olyan kisprojektek, amik itt megjelennek, de azok néhány millió forintos támogatást jelentenek.

Itt egy agrárprogramot hajtanak végre, és a vidékfejlesztési, térségfejlesztési önkormányzatokat érintő támogatások náluk arányaiban sokkal kisebb alapot tesznek ki, mint a mezőgazdasági termelőket közvetlenül támogatók.

Lengl Zoltán balatoni főépítész – ÉKM Balatoni Főépítész Főosztály: Az építészetről szóló törvény a főépítész struktúra és a főépítész szerepek megerősítésére született. A mostani hierarchiából a települési főépítészek, állami főépítészek, akik területi szinten látják el a feladatot, illetve a balatoni főépítész és az országos főépítész, aki megjelenik ebbe a struktúrába. Ez a balatoni főépítész egy tájegységi főépítész, ezt egy pilotprojektnek is lehet tekinteni, ha ez tud működni, és tud gyökeret eresztetni, és ez működőképes modell, akkor ezt lehet, hogy lehetne osztani más tájegységekre is. Ez volt a víziója vagy a koncepciója a minisztériumnak is, amikor ezeket megalkotta. Mindenképpen bizonyítaniuk kell, előremutató, innovatív dolgokkal szeretne előrukkolni az elkövetkező időben, hogy érezzék és lássák a súlyát, szükségét érezzék ennek a feladatnak. Ha sikerül megerősödni, akkor bizonyos feladatokat lehet finomítani, az átfedéseket lehet tisztítani, de erre az elkövetkező időszakban lesz reális esély. Ebbe a mostani 8-10 hónapban nincs rá lehetőség, utána lehet, hogy ezekhez is hozzá lehet nyúlni. De most a legfontosabb az, hogy ez a szervezeti egység létre tudjon jönni, el tudjon indulni, meg tudjon erősödni, és utána tudnak ezekre az operatív dolgokra ráfordulni.

dr. Borbély Sarolt Balatoni főtájépítész – ÉKM Térségi Tervezési Főosztály: Az Otthon Start Programmal kapcsolatban volt egy kérdés, hogy a BKÜ-ben ne lehessen ilyen kiemelő

kormányrendelettel ezeket a beruházásokat kiemelni. Egy ilyen kérés már eljutott hozzájuk, ezzel kapcsolatban felsőbb vezetői döntésre várnak.

A parti sétányra vonatkozó vízparti terv egy építésügyi keretszabályozási terv és a parti sétányokat nem a konkrét megvalósítandó nyomvonalon jelöli, hanem a parti sétány kialakítására alkalmas területként jelöli, nyomvonal biztosítást akarnak ezzel elérni.

A lombos fa kiültetésével kapcsolatban elmondja, hogy bizonyos beruházások esetén most előírják a zöldfelületi tanúsítványt, de ahhoz, hogy ezt megkapja, bizonyára sokkal jobban elő lehet írni, hogy akár lombos fát kelljen kiültetni. Ennek még utána kérdez, mert ezzel nem ő foglalkozik.

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Megköszöni a prezentációkat, tájékoztatókat, további sok sikert kíván munkájukhoz.

Mivel a napirenddel kapcsolatban nincs további kérdés, nincs további hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a tájékoztatókat.

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balaton fejlesztéséhez kapcsolódó kormányzati feladatok előrehaladásáról és a szükséges intézkedésekről szóló tájékoztatókat megtárgyalta és elfogadta.

2. napirend

Tájékoztató a Balaton térség vízgazdálkodását érintő kérdésekről, tervezett és megvalósult fejlesztésekről

Előterjesztő: Energiaügyi Minisztérium, Országos Vízügyi Főigazgatóság

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Szóbeli előterjesztés következik.

Előterjesztő: Energiaügyi Minisztérium, Országos Vízügyi Főigazgatóság, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Az ülésen részt vesz:

Rentz Tamás vízgazdálkodásért felelős helyettes államtitkár úr az Energiaügyi Minisztérium képviselőjeként,

Tóth Krisztián folyó- és tógazdálkodási referens és Országos Vízügyi Főigazgatóság részéről, valamint

Oláh Zoltán Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgató-helyettese

Szóbeli kiegészítést tesz:

Oláh Zoltán Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgató-helyettese

Oláh Zoltán műszaki igazgató-helyettes – Országos Vízügyi Főigazgatóság: Köszönti a megjelenteket. A Balaton mai reggeli átlag vízállása 71 cm volt. Ez elmarad az ez időszakban megszokott vízállásoktól. Ennek alapvető oka az az aszályos jelenség, ami az ország egészét sújtja, a Balaton vízgyűjtőjét sem kímélte. A sok éves átlagtól a nyári csapadék elmaradt, viszont a szeptember már egy átlagos csapadéktevékenységet mutat fel, több esetben mértek a Balaton közvetlen vízpartján és a vízgyűjtő területen 20 mm-t meghaladó csapadékot. Ez a vízmennyiség arra volt elegendő, hogy a fogyatkozó vízkészletek megtorpanjanak, reméli, hogy a trendet a következő időszak meg tudja fordítani.

A Balatonból értelemszerűen árapasztó vízeresztés ebben az évben nem történt. A hatékony vízgazdálkodás és az idegenforgalmi vonzerő megtartása érdekében az Igazgatóságuk 2016-tól kezdődően egy megváltozott üzemrendet alkalmaz a Balaton vízszint szabályozásában. Ez azt jelenti, hogy 10 cm-rel magasabban tartják abban az időszakban a Balaton maximális vízállását, amikor erre a szabályzataik lehetőséget adnak. Ez a vízjogi üzemeltetési engedély 2025. május-június végéig volt hatályos. Annak érdekében, hogy ezt a tevékenységet tudják folytatni, a Veszprém Vármegyei Kormányhivatalnál megszerezték a környezetvédelmi működési engedélyt, és ennek birtokában tudják a vízjogi üzemeltetési engedélyüket meghosszabbítani. Nem titkolt szándékuk, hogy hosszabb időtávot szeretnének felölelni, nem 3-5 évet, hanem legalább 10 éves időszakot.

A vízminőséggel kapcsolatban elmondja, hogy annak ellenére, hogy a vízállás alacsony, a vízminőség jó. Munkatársai heti rendszerességgel mérik a Balatonba torkolló vízfolyásokat, itt vesznek mintákat, laboratóriumuk elemzi a vízmintákat, és a Balaton négy tóközepi kutatóállomás adatait értékelve elmondható, hogy a legfőbb ellenségük a nyári időszakban az alga. Ennek az összetétele jelenleg nem kritikus, az algák mennyisége elmarad attól a hipertróf határértéktől, amely a tó algavirágzását képes jelezni. Ez az érték jelen pillanatban a szemesi medencében a legkedvezőtlenebb, de itt is mélyen alatta marad a határértéknek (25-27 mg/liter). Annak érdekében, hogy a vízminőség ilyen fenntartható módon meg tudjon maradni, az 1278/2025. sz. kormányhatározat értelmében egy 70ezer köbméter kubatúrára kiterjedő mederkotrás indul el várhatóan a jövő héten, Balatongyörök északcsapda kotrásával. A befogadója ennek a mederanyagnak a balatongyöröki 5-ös zagytér.

A 2014-2020-as program időszak KEHOP Projektjeiről többször adtak már tájékoztatót, de most is pár gondolattal összefoglalja.

Az első beruházásuk, amiről beszélne, a klímaváltozás hatásait vizsgálta a Balaton vízkészletére.

Ez nem szerkezeti beavatkozású projekt volt, ez adott támogatást annak a megváltozott üzemrendnek, amit 2016-tól alkalmaznak, itt a környezeti hatásvizsgálat és a Balaton mederanyagnak feltérképezése valósult meg.

A legnagyobb látványossággal járó projektjük a Balaton levezető rendszer korszerűsítése volt, amely Siófok város látképét is nagymértékben megváltoztatta. Itt átépült a vízszint szabályozó műtárgyak együttese, a vízszintszabályozó zsilip és a hajózsilip, illetve épült a területen egy üzemviteli épület. Talán egyedi a vízgazdálkodásban az a helyzet, amit ott teremtettek, hogy nyitott tér várja – a téli időszakon kívül – a látogatókat, betekintést engedve a vízgazdálkodási folyamatokba.

A Sió csatorna levezető rendszer képessége is megújult ebben a beruházásban, árvízvédelmi és belvízvédelmi művek felújítása valósult meg, vizes élőhely kialakítása Pincehely térségében.

A következő projektjük: Preventív intézkedések a Balaton vízminőségének megóvása érdekében történt. Ez döntően a Balaton északi vízfolyásainak megújítása, a hozzájuk kapcsolódó műszaki berendezések megújítása volt – iszaplerakó, sankoló terek, torkolatközeli mederszakaszok rendbetétele.

A Lesence- szűrőmező és Lovasi-tározó mozaikos beavatkozások következtében megújult. A Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszeréhez kapcsolódó jelentősebb két műtárgy is ebben a projektben újult meg.

Átfogó környezeti megfigyelő tájékoztató rendszer a Balatonon. Beruházásuknak az volt a célja, hogy egy döntést támogató háttérrel tudjon biztosítani a vízminőség és a vízmennyiségi szabályozásban. Ennek keretében négy kutatóállomás létesült a Balaton négy medencéjében: a keszthelyi, szemesi, szigligeti és a siófoki.

Javasolja, hogy az atfogobalaton.vizugy.hu oldalon keressék fel ezeket az online elérhetőségeket.

További aktualitásokról is beszél. A Balaton vízterében lévő veszélyes akadályok felkutatása és eltávolítása az Igazgatóságuk alapfeladatai között szerepel. Kollégái ebben az évben is folyamatosan keresik fel a helyszíneket, és azonosítják be azokat a létesítményeket, vízi állásokat, bejárókat, amelyek nem rendelkeznek megfelelő szabályozással, engedéllyel. Siófokon, Zamárdiban, Balatonszárszón és Tihanyban is távolítottak el létesítményeket. Ezt a jövőben is szeretnék folytatni, a rendelkezésre álló kapacitások terhére, továbbra is próbálják ezeket a helyzeteket felszámolni.

A Balaton parti sávjának feliszapolódása és nádgazdálkodás témában elmondja, hogy szintén van aktualitása. A Balaton, mint természetes víztest iszapképződéssel érintett. Külső és belső terhelések érik a vizet, ezek ellen próbálnak védekezni. A belső terhelés ellen mederkotrással lehet védekezni, a külső terhelés ellen pedig a hozzá folyó vízfolyások által szállított hordalék, illetve tápanyag távoltartásával lehet. Nagy szerepet játszanak ebben a nádasok is, amelyeknek az egészségi állapotát megőrizve lehetőség nyílik a belső terhelés csökkentésére.

A klímaváltozás sajnos nem „barátunk” ebben a témában, hiszen a nagytáblás, nagygépes hatékony nádvágáshoz teherbíró jég kialakulására volna szükség, ami 2017 óta a Balatonnál nem valósult meg. Éppen ezért reagálva a változásokra, az Igazgatóságuk a Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve három olyan helyszínt jelölt ki a Balatonnál, ahol eddig nem alkalmazott új technológiákat vetettek be. Ezek közül a legérdekesebb a vízen úszó munkagéppel történő nádvágás. Ezeket a területeket a Limnológiai Intézettel együtt monitorozzák, és ha nem merülnek fel olyan kizáró okok, amik ezeket a technológiákat ellehetetlenítenék, akkor bíznak benne, hogy a nádvágási területek kiterjeszthetők lesznek.

A Balatonon 66,5 hektárnyi területen valósult meg ez évben a vízminőségi és haszon nádvágás, sajnos egyre inkább visszaszorul ez a mennyiség, a nádak piaca gyakorlatilag beszűkült.

Végezetül tájékoztatja a Tanácsot, hogy a 22/1998-as kormányrendelet értelmében az ötévente szükséges nádminősítés növényzet értékelés elkészült. Ennek a szakmai felülvizsgálata folyamatban van, ahogy ez lezárul, így a hatóság felé tudják a kérelmüket benyújtva ezt az állapotot rögzíteni újabb öt évre.

Kérdések, vélemények, hozzászólások:

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Felvetődik gyakran, hogy nem kellene legalább előkészítés szintjén a vízpótlással foglalkozni?

Kisebb-nagyobb mértékben, de valószínű majdnem minden balatoni települést érintett az árvaszűnyog. Elolvasta az ezzel kapcsolatos anyagokat, tisztában van vele, hogy ennek rengeteg jó oldala van. Amire az előbb utalt igazgató-helyettes úr, hogy a közvetlen parti sáv kotrására nagy szükség lenne, a sétányok mellett, kikötők mellett, nádasok mellett, strandoknál. Mi ezzel kapcsolatban a véleménye? Van-e valami elképzelés, koncepció? Lerakók kellenének, valahova tenni kell az iszapot. Györök például a keleti medencének szerinte nem megoldás. Milyen lehetőségek vannak, amik a szabályokat kezelve viszonylag rugalmasan lehetne ilyen területeket nyerni?

Válasz:

Oláh Zoltán műszaki igazgató-helyettes – Országos Vízügyi Főigazgatóság: Ebben a témában született már egy olyan tervdokumentáció, ami környezetvédelmi engedéllyel bír, a mélyfekvésű területek feltöltése a Balaton közvetlen vízparti területeinél, illetve a mederkotrások helyszínét tárta fel. Ebben, ennek a finanszírozása esetén valósulhatna meg az a Balatont érintő általános iszapkérdés, ami most felmerült.

A lerakó helyekkel kapcsolatban is folyamatosan felmerül az a probléma, hogy telítődik a győri ötös zagyter. A keszthelyi nyolcas zagyter, ami még rendelkezik vízjogi üzemeltetési engedéllyel. Az pedig olyan műszaki beavatkozásokat igényel, amit jelenleg nem tud felvállalni egyik szereplő sem. Ezért a kiszoruló anyagoknak helyet kell találni, ami nagyon nehéz a Balaton környezetében. Az iszap elszállítása pedig olyan gazdaságtalan helyzetet tud szülni, hogy életszerűtlenné válik a beruházás.

A vízpótlásra térve elmondja, hogy nála sokkal okosabb emberekből álló tanácsok is vizsgálták már több alkalommal is a Balaton vízpótlás lehetőségét. Felmerültek a szomszédos víztestekről vízátfutási lehetőség, akár a Sió csatorna folyásirányának befolyásolása. Nagyon sok olyan műszaki elképzelés látott már napvilágot, aminek a kivitelezése mindig megakadt. Ezeknek a beruházásoknak az az alapköre, hogy valóban megtérülő beruházás-e és hogyan lehet ezt fenntartani és a valóságban meddig van rájuk szükség. Azt tudja mondani, hogy eddig nem született olyan döntés az ezzel foglalkozó tudományos kutatók körében sem, amelyik automatikusan és egyértelműen azt mondaná ki, hogy a Balaton vízpótlására szükség van, és nem született olyan javaslat sem, ami konkrétan ennek a műszaki megoldását felvázolta volna. Ahogy említette beszámolójában, ezért a mederben való többlettárolást találták a legjobb megoldásnak, amivel több millió köbméter víz visszatartását tudják megvalósítani az új szabályozás bevezetésével.

Kérdések, vélemények, hozzászólások:

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Nem a vízpótlást akarja favorizálni, hanem vannak-e olyan megvalósíthatósági tanulmányok, ha tényleg gond van, akkor valamihez lehet nyúlni? Ami egy nyomvonalat, műszaki megoldást, egy jogilag lerendezett dolgot tartalmaz. Mert ha valaki azt mondja jó pár év múlva, hogy szükség van erre, az előkészítés időszaka, fázisa sokkal hosszabb, mint a beruházás fázisa, vagy a fenntartás fázisa.

Válasz:

Oláh Zoltán műszaki igazgató-helyettes – Országos Vízügyi Főigazgatóság: Jelenleg nem tart itt előkészítettséggel semmilyen projektelképzelés.

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Megköszöni a szóbeli tájékoztatást.

Mivel a napirenddel kapcsolatban nincs további kérdés, nincs további hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a tájékoztatást.

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balaton térség vízgazdálkodását érintő kérdésekről, tervezett és megvalósult fejlesztésekről szóló tájékoztatást megtárgyalta és elfogadta.

3. napirend

Tájékoztató a Balaton régió ivóvízellátásáról, a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. Balaton Kiemelt Térségben végzett feladatairól, a tervezett fejlesztésekről
Előterjesztő: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: A tájékoztató az előterjesztő kérésére e-mailen került kiküldésre a tagok részére.

Előterjesztő: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.

Az ülésen részt vesz:

Krizsán György fejlesztési főmérnök és **Czipri András** mb. beruházási és fejlesztési osztályvezető.

Krizsán György fejlesztési főmérnök – DRV: Szeretettel köszönti az ülés résztvevőit. Gondolkodott, hogy az írásos anyagot milyen terjedelemben egészítse ki, vagy emeljen-e ki belőle. Két ok miatt egészíti ki: az egyik, amiért elnézést kér, hogy nagyon utolsó pillanatban küldték ki az anyagot, és gondolja, hogy mindenki nem tudta elolvasni. A másik ok, elnök úr előző napirend utolsó blokkjához tartozó kérdése miatt.

Azzal egészíti ki, és emeli ki az anyagból a lényegét, bizonyára sokak számára közismert, hogy a DRV-val közösen a többi 36 víziközmű magyarországi szolgáltató cégnek 12 éve minden évben gördülő fejlesztési tervet kell benyújtani a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz (MEKH). Ez a Gördülő Fejlesztési Terv (GFT) tavalyi évig volt egy első éves, operatív évi; volt egy középtávú (2-10 évig); és volt egy hosszú távú (15 éves) terv, ami a beruházásokat, fejlesztéseket takarta. A tavalyi évtől ez a jogszabály megváltozott, gördülő fejlesztési tervet ugyanúgy be kell nyújtani víziközmű szolgáltatóknak víziközmű rendszerenként. Víziközmű rendszere a DRV-nek 290 db, a legkisebbtől a legnagyobbig. A legkisebbiknél egy falut kell elképzelni, egyedi kutas megoldással, a nagyobbak pedig a balatoni regionális rendszereik. Ez a jogszabály, ami megváltozott tavalyi évtől, 10 évre redukálta le, un. operatív évre, a 2026. operatív évi tervre, és 2027-35 évig terjedő időszakra történő tervezést írja elő. Sok változás van a jogszabályban, de ez egy lényeges változás. Ennek van pozitív és negatív oldala is.

Ami egy nagyon lényeges változás az idei évtől, a korábbi évek ilyen típusú Gördülő Fejlesztési Tervezésétől (GFT) eltérően az operatív évre olyan műszaki fejlesztéseket és beruházásokat lehet célozni, aminek megvan a forrása, tehát forrásalapon terveződik. A 2-10. évig minden olyan műszakilag, szakmailag, társadalmilag fontos elemet, műszaki fejlesztést be lehet tenni, meg lehet fogalmazni, költségbecsülni lehet, amire azt gondolja az illetékes víziközmű szolgáltató, hogy a hosszú távú biztonságos ivóvíz ellátást és szennyvízelvezetés tisztítást szolgálja. Nem forrásalapú, hanem feladatalapú.

Úgy gondolja, hogy a 2026-2035 évi GFT-be, ami most van véglegesítés alatt, szeptember 30-ig kell ezeket a terveket benyújtani a MEKH-hez. Mind az operatív évre, az operatív évnél van egy olyan hátránya, hogy forrásalapú, durván 5 milliárd forint érték az, amit 2026-ban céloznak a Balaton térségére vonatkozóan műszaki tartalmak megvalósítására. Viszont 2027. évtől kezdve minden olyan műszaki elképzelést szerepeltetnek, amiről azt gondolják, hogy középtávú, de leginkább hosszútávú a Balaton régió megnyugtató mennyiségi és minőségi vízellátását garantálják.

Valószínűsíti, hogy nem rossz a Balaton vize, de ivóvizet csinálni belőle nem annyira jó.

Nyilván most a fő feladatuk, hogy a hat felszíni vízkivételi művük - ami a Balatonon a nyári időszakban 2/3-át, téli időszakban az 1/3-át nyújtja a településeknek - megfelelően működtessék, és hogy mind minőségben és mennyiségben tudják biztosítani, ki tudják elégíteni

az igényeket. Hosszú távon ezeket a felszíni vízkivételi műveket szeretnék kiiktatni a rendszerből. Jelenleg a másik lábon, amin állnak, ez a Nyirádi karsztvízbázisuk. Ennek a bővítésével, illetve a Bakony karsztvízbázis vizének a Balatonra történő elhozatalával szeretnék a balatoni települések vízellátását mind mennyiségi, mind minőségi oldalon megoldani.

Mindenki ismeri, mert egyéb fórumokon is elhangzott, van egy ún. Balaton projekt, egy előkészítési projekt, nagyon nagy összegű, nagy ívű műszaki tartalom. Ennek egy bizonyos szűkített változatát célozzák most meg rövid- és középtávon.

Azt gondolja, hogy ha ez a döntéshozóknál akceptálásra kerül, akkor rövid- és középtávon „hátra lehet dőlni”.

Kérdések, vélemények, hozzászólások:

Huszár Szilvia – területrendezési szakértő, területi tervező: A DRV kezelésében lévő feleslegessé váló területeknek, vízműtelepeknek mi lesz a sorsa? Azért kérdezi, mert a vízparti tervben már nem közterületként van jelölve. Gondol itt a Balatonakarattya, a Fonyód, Balatonszepezd területekre. Ezeket értékesítik, magánszemélyek megvehetik és ott valamilyen beruházás lesz?

Ha ezt önkormányzat kéri közcélra, akkor van-e lehetősége neki? Vagy ezt már eladták? Tehát ha közparkot szeretnének létrehozni, akkor ezt milyen feltételekkel kapja meg, veheti meg, vagy adják át?

Válasz:

Krizsán György fejlesztési főmérnök – DRV: Az elmúlt három évben kb. 8-10 vízmű települetet értékesítették, árverés útján, melyek nem magánszemélyek, hanem cégek részére kerültek értékesítésre. Értékesítésre kerültek csak és kizárólag azok a területek, amelyek már sok-sok év óta nem voltak használatban, és nem is célozzák, hogy bármilyen szinten a víziközmű szolgáltatásban részt vegyenek. Jelenleg is van még pár, és bízik benne, hogy egyre több lesz ilyen, mert akkor az azt jelenti, hogy ezek a vízműtelepek okafogyottá válnak. Igen, értékesíteni kívánják. Ezeknek annyi sajátossága van, hogy van, ami DRV tulajdonú, és van olyan, ami állami tulajdonú terület. Hogy az önkormányzatoknak van-e vagy lesz-e elővásárlási joga, vagy átadja az állam, ez gazdasági kérdés. Volt olyan területük, amiért nagyon jó pénzt fizettek az államnak. Akkor nem tudom, hogy az önkormányzatoknak átadja-e. Ebben nem kompetens.

Kérdések, vélemények, hozzászólások:

dr. Kutics Károly ügyvezető – K+F Consulting Kft.: Nemrég a Magyar Mérnöki Kamara honlapján lehetett olvasni a Mura projektről. Erről tudna pár szót mondani, hogy áll és mikorra várható előrelépés?

Válasz:

Krizsán György fejlesztési főmérnök – DRV: Ez egy EU-s projekt, 2022-ben indították. Neve: a Balaton térségi ivóvízfejlesztési komplex előkészítése nevű projekt, ez 3,2 milliárd forintos projekt. Mivel benne van a nevében, hogy előkészítési projekt, nagy része előkészítésből vagy

tervezésből áll. Megkötötték a szerződés 2023. év elején három tagú konzorciummal. Ennek a tervezési konzorciumnak a szerződése lejárt, a tervek elkészültek. Az eredmény 18 db vízjogi létesítési engedély megszerzése, amiből a tervező még nem szerzett meg mindent. A tervek rendelkezésre állnak. A projekt azért 3,2 milliárd forint, mert nem csak és kizárólag abból áll a projekt, hogy a tervező tervezzen, hanem szolgalmi jog bejegyzések, egyéb kiegészítő történetek vannak. A támogatási szerződés, amit a DRV kötött az irányító hatósággal, 2025. december 31-ig érvényes. Elszámolni pedig 2026. január 31-ig kell. Tehát rendelkezésre állnak ezek a tervek. Azért vannak ebben a projektben olyan műszaki elemek, szennyvízes műszaki elemek, 100 km-nyi legkritikusabb részei a Balatonnak, 100 km-nyi szennyvízrendszer rekonstrukció, szennyvízátemelő rekonstrukció, Balatonfüred szennyvíztisztító telepének az 5000 köbméternyi bővítése, aminek meg van a vízjogi létesítési engedélye. Tehát ilyen elrejtett víziközmű fejlesztések is vannak ebben a projektben. Sok pénz 3,2 milliárd forint, de úgy gondolja, jó dolog, hogy ez meg van. Ebből fognak felhasználni elemeket. Az előterjesztésben olvasható, hogy leredukált műszaki megoldással már tudnak indulni jövőre.

Kérdések, vélemények, hozzászólások:

dr. Kutics Károly ügyvezető – K+F Consulting Kft.: Azt olvasta, hogy több száz milliárd forintos projekt. Ennek a tartalmáról kaphatnak-e tájékoztatást.

Válasz:

Krizsán György fejlesztési főmérnök – DRV: Nem titok, ez a költségbecslés alapján ez több száz milliárd forintos projekt. Ez a műszaki tartalom három vízbázis: a Nyirádi, Kincsesbánya Rákhegy és a Murai vízbázisnak a megépítését jelenti. Amit sokan rosszul értelmeznek, a három vízbázisnak az összekötése egy teljesen új Balatont körbe ölelő 750 km-nyi csővezeték, mert dupla csővezetékot terveztek, ez óriási műszaki tartalmú projekt. Úgy gondolják, hogy ez szakaszolható projekt, valóban ennyi a költségbecslése, ennek részeit szeretnék folyamatosan megvalósítani.

Kérdések, vélemények, hozzászólások:

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Több évvel ezelőtt az RRF projektben látta, amikor annak az előkészítése zajlott, hogy van esély, hogy ez bekerüljön, aztán nem került be az RRF-be. Akkor 150 milliárd forintos költségvetés volt, de már ez a 150 milliárd sem aktuális.

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Megköszöni a szóbeli tájékoztatót, sok sikert kíván munkájukhoz.

Mivel a napirenddel kapcsolatban nincs további kérdés, nincs további hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a tájékoztatót.

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balaton régió ivóvízellátásáról, a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. Balaton Kiemelt Térségben végzett feladatairól, a tervezett fejlesztésekről szóló tájékoztatót megtárgyalta és elfogadta.

4. napirend

Előterjesztés a Balaton Fejlesztési Tanács 2025. évi térségfejlesztési forrása felhasználásáról (közbiztonság keret)

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Az előterjesztés a honlapra feltöltésre került.

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Szóbeli kiegészítést Fekete-Páris Judit gazdasági igazgató tesz.

Fekete-Páris Judit gazdasági igazgató – Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség: Az előterjesztésben a 2025. évi térségfejlesztési forrás keretében le nem kötött közbiztonsági keretre tesznek javaslatot.

A közbiztonsági keret felosztását az előző ülésen tárgyalta a Tanács. 2,5 millió forint erejéig nem született döntés. Ugyanis a korábban javasolt Vöröskereszt projekt esetén a támogatott Vöröskereszt visszalépett a projekt megvalósításától és a Közbiztonsági Kabinet a Somogy Vármegyei Rendőrfőkapitányság VÉSZ Központ informatikai fejlesztését javasolja helyette.

Dr. Bóka István – BFT elnök: A napirenddel kapcsolatban nincs kérdés, nincs további kiegészítés, hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a határozatot.

25/2025. (09.19.) BFT határozat

A Balaton Fejlesztési Tanács a 2025. évi térségfejlesztési forrás felhasználásáról szóló előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

A Tanács, 2025. évi térségfejlesztési forrás „Közbiztonság – vízbiztonság fejlesztése” keret terhére 2.540.000,-Ft támogatást biztosít a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság részére a „VÉSZ Központ informatikai fejlesztése” című projekt támogatására.

A projekt főbb adatai:

Iktatás szám	Kedvezményeze tt neve	Projekt címe	Javasolt támogatá si összeg (Ft)	Benyújto tt támogatá si igény (Ft)	Tám. intenzit ás (%)	Projekt össz- költsége (Ft)
P-KB- 12/202 5	Somogy Vármegyei Rendőrfő- kapitányság	VÉSZ Központ informatikai fejlesztése	2 540 000	2 540 000	99,88	2 542 930

Felelős: Dr. Bóka István elnök

Határidő: értelem szerint

Szavazás: A határozat 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadásra kerül.

5. napirend

Előterjesztés a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló „Smart Tour” elnevezésű nemzetközi projekt előrehaladásáról

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Az előterjesztés a honlapra feltöltésre került.

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Szóbeli kiegészítést dr. Molnár Gábor igazgató fog tenni.

Dr. Molnár Gábor igazgató – Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség: A projekt egy nemzetközi partnerségnek a folytatása a turizmus területén. Az írásos előterjesztésben részletezték pontosan a projekt jellemzőit, célkitűzéseit, illetve azokat a feladatokat, amelyeket magyarországi partnerként fognak ellátni ebben a projektben.

Szóbeli kiegészítésként egy szinergiát szeretne megemlíteni. Az előző tanácsülésen Prinzing Péter úr bemutatta azoknak a DIMOP Pluszos turisztikai fejlesztéseknek a főbb jellemzőit, céljait, amelyek ebben a projektben két irányban is hasznosíthatók lesznek. Egyrészt a DIMOP projektbe be tudják azokat a nemzetközi tapasztalatokat csatornázni, amivel partnereik rendelkeznek. Illetve lehetőséget látnak arra, hogy Magyarországon a DIMOP Plusz keretében megfogalmazott javaslatok a nemzetközi tapasztalatokhoz is hozzájáruljanak, hiszen ezek a partnerek, turisztikai régióban dolgozók, reményeik szerint hasonlóan tudják befolyásolni ezeket a nemzetközi döntéshozatali folyamatokat, és ezek a jó példák, így érvényesülni tudnak.

Dr. Bóka István – BFT elnök: A napirenddel kapcsolatban nincs kérdés, nincs további kiegészítés, hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a határozatot.

26/2025. (09.19.) BFT határozat

A BFT a Balatoni Integrációs Kft. részvételével benyújtott „Smart Tour” elnevezésű nemzetközi projekt előrehaladásáról szóló előterjesztést megtárgyalta és elfogadja.

Felelős: Dr. Molnár Gábor ügyvezető

Határidő: azonnal

Szavazás: A határozat 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadásra kerül.

6. napirend

Előterjesztés a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló CHERRY nemzetközi projekt keretében megfogalmazott javaslatokról

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Az előterjesztés a honlapra feltöltésre került.

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Szóbeli kiegészítést dr. Molnár Gábor igazgató fog tenni.

Dr. Molnár Gábor igazgató – Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség: Egy kicsit megelőlegezve a következő előterjesztést, két olyan nemzetközi projektről szeretnének tájékoztatást adni, amiben a Balaton térsége, illetve az Ügynökség társult partnerként vesz részt. A nemzetközi együttműködésekben a Közép-Dunántúli Innovációs Ügynökség a magyarországi partner. A két előterjesztés témájában különbözik, abban viszont hasonló, hogy azt a célt tűzte ki a projekt, hogy nemzetközi tapasztalatok révén a Balaton térségére a kulturális és kreatív témakörben, valamint a komposztálás (második előterjesztés) témakörben javaslatokat fogalmazzon meg. Két szinten történik, egyrészt a területre érvényes fejlesztési dokumentumok tekintetében arra fogalmaznak meg javaslatokat, hogy milyen finomhangolásokat, módosításokat, kiegészítéseket lesz érdemes tenni, amikor a program felülvizsgálatra kerül. Másrészt konkrét javaslatokat tesznek, hogy milyen projekteket lehet ebben a két témakörben indítani. Javasolja, hogy a Tanács fogadja el az előterjesztéseket és amikor a koncepció felülvizsgálatra kerül, akkor ezeket a javaslatokat, intézkedéseket vegye figyelembe.

Dr. Bóka István – BFT elnök: A napirenddel kapcsolatban nincs kérdés, nincs további kiegészítés, hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a határozatot.

27/2025 (09.19.) BFT határozat

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló CHERRY nemzetközi projektek keretében megfogalmazott javaslatokról szóló tájékoztatót megtárgyalta az alábbi határozatot hozza:

A Tanács támogatja a CHERRY projekt keretében megfogalmazott javaslatokat, és kinyilvánítja szándékát, hogy a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programjának esedékes felülvizsgálata során – a lehetőségek és szakmai indokoltság figyelembevételével – azok beépítésre kerüljenek a tervdokumentációba.

Felelős: Dr. Molnár Gábor munkaszervezet vezető

Határidő: értelem szerint

Szavazás: A határozat 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadásra kerül.

7. napirend

Előterjesztés a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló CORE nemzetközi projekt keretében megfogalmazott javaslatokról

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Az előterjesztés a honlapra feltöltésre került.

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Szóbeli kiegészítést dr. Molnár Gábor igazgató fog tenni.

Dr. Molnár Gábor igazgató – Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség: Ez a második projekt, amely inkább már közösségi kezdeményezésekre, önkormányzati fejlesztésekre

összpontosít, de hasonlóan az a célja, hogy ezek az ismeretek a koncepció és stratégiai tervek felülvizsgálata során – a lehetőségek és szakmai indokoltság figyelembevételével – beépítésre kerüljenek a tervdokumentációba.

Dr. Bóka István – BFT elnök: A napirenddel kapcsolatban nincs kérdés, nincs további kiegészítés, hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a határozatot.

28/2025 (09.19.) BFT határozat

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével megvalósuló CORE nemzetközi projektek keretében megfogalmazott javaslatokról szóló tájékoztatót megtárgyalta az alábbi határozatot hozza:

A Tanács kifejezi támogatását az 1. számú mellékletben megfogalmazott javaslatok iránt, és kinyilvánítja szándékát, hogy a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programjának esedékes felülvizsgálata során – a lehetőségek és szakmai indokoltság figyelembevételével – azok beépítésre kerüljenek a tervdokumentációba.

Felelős: Dr. Molnár Gábor munkaszervezet vezető

Határidő: értelem szerint

Szavazás: A határozat 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadásra kerül.

8. napirend

Előterjesztés a Balaton Fejlesztési Tanács Elnöki határozatainak elfogadásáról

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Dr. Bóka István - a BFT elnöke: Az előterjesztés a honlapra feltöltésre került.

Előterjesztő: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

Az előterjesztéshez nincs szóbeli kiegészítés.

Mivel a napirenddel kapcsolatban nincs kérdés, nincs kiegészítés, hozzászólás, észrevétel, ezért kéri, hogy a Tanács fogadja el a határozatot.

29/2025. (09.19.) BFT határozat:

A Balaton Fejlesztési Tanács a BFT Elnöki határozatokról szóló előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

A Tanács jóváhagyja a BFT Elnöke által 2025. május 17 – 2025. augusztus 31. között meghozott 21 db BFT Elnöki határozatot.

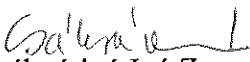
Felelős: Dr. Bóka István

Határidő: azonnal

Szavazás: A határozat 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadásra kerül.

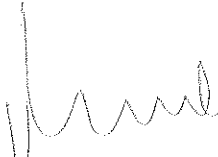
Dr. Bóka István – BFT elnök: Mivel nincs további észrevétel, felvetés, hozzászólás, megköszöni a részvételt, így a mai tanácsülést 11 óra 35 perckor bezárja.

K.m.f.

Csákváriné Joó Zsuzsanna
jegyzőkönyvvezető

Polgárdy Imre
jegyzőkönyv hitelesítő

Szép Lajos
jegyzőkönyv hitelesítő

Dr. Bóka István
BFT elnök

Czunyné dr. Bertalan Judit
BFT elnök